

Tõstamaa Gümled

Nr. 6 (170) / august 2010

Tõstamaa valla ajaleht

Tänavused vallapäevad olid vallatud

Vallapäevad töid endaga pikad pirukasabad (väga heade), ohtralt omatehtud ja kasvataud kaupa, Lõuka meeste poolt nuumatud ja jahiseltsi vaaritatud metsanotsu puhveti, sporti ja tantsu, kino ja käsitööd, kunsti ja kultuuri ning vahvad tüdrukud, kes jalgrattast traktorini kõik läikima löid ja sellega püsiva pealtvaatajaskonna Levaroti küljele kogusid.

JUHTKIRI

□ Punakalt kumav pihlapuude alune on viimase viimase tuule töö. Oksad on sellegi poolest marjadest lookas, pakkudes rändlindudele veel viimase isüaratava ja mah-lase suutäie enne reisi. Aed kubiseb sidistavatest põialpoistest ja niidul käib tähtsalt ringi külalisesineja plüü.

Oli tavapäratult rohke päikese ja äikesega suvi. Tõsi, päike sundis päevade viisi varju ja jahedust otsima ning aina ja aina kastekannudega ringi jooksuma. Seda maitsvamad on tänavused marjad – energiat kogu pikaks pimeduse ja külma ajaks. Äikesega aegu kogunesime toredasti õue istuma ja vaatasime tunde merel esituvat valguse-etendust, aegajalt innustunud isegi aplodeerisid suurele loojale.

Ise otsisin täna lambanahksed sussid välja, sest plätuplast tundus eriti külm ja kõle. Hing ikkab juba tõsiselt metsa poole, et seentepidu maha ei magaks ja pohlakobarad klaarõuntega ikka ühte heita saaks.

Oma pere üliõpilasele on juba kurgipurkide read keldris heade mõtete linna saatmiseks valmis. Kujude viisi kuivatatud piparmünti sessipingete leevendamiseks kotti pandud. Paljude kodud jäävad tühjemaks, vaikssemaks, tummeks. Edasi hakkab jällegi ootamine, et millal küll tulevad jõulud, ei mitte pühade endi vaid sellepärast, et taas saabuvad koju pereliikmed lähedalt ja kaugelt – toad jällegi täis vadinat ja rõõmsat askeldamist.

Ülle Tamm, toimetaja

Valla IV muuseumipäev

Tostamaa muuseumi loomisest alates on igal suvel korraldatud ka muuseumipäeva ning sel aastal toimus järjekorras juba neljas muuseumiüritus.

Muuseumipäeva raamesse oli kavandatud jalgrattamatk kohalike vaatamisväärsustega tutvumiseks, näituste avamine ning kontsert.

Ekskursioon jalgratastel toimus Tostamaa alevikus ning tutvuti alevi erinevate vaatamisväärsustega ja nende ajaloo-ga. Tostamaa mõisa ette kogunes südapäevaks kümmekond inimest, kellega koos suunduti esmalt Wilhelm Fromhold Stael von Holsteini ehk „lolliparuni“ mälestusmärgi juurde, seal edasi mõisapargist läbi endise lambalauda juurde, peatuti soopõldude vahel ning endise kirikumõisa ja Taela talu juures. Pikem peatus oli keskalevis ja kiriku juures. Kogu tuur lõppes tagasi-sõiduga mõisa juurde.

Matka vedasid ühiselt Liina Käär ja Mari Lühiste, kes rääkisid igas peatuspunktis antud kohaga seonduvaid lugusid ja fakte ning lasid matkal osalejatel neid täiendada nende endi mälestustega.

Matka eesmärgiks oli eelkõige kohalikele elanikele tutvustada nende enda kodupaika, mis siin on kunagi olnud ja mida kunagi tehtud. Kas teie näiteks teadsite, et Johan Tael oli esimene, kes tegi Astapovo raudteejaamas Venemaal kuulsas vene kirjaniku Lev Tolstoi sarkofaagile valgetest krüsanteemidest pärja? Või et koolistaadioni taha jäävat küla kutsuti Vargakülaks?

Peale matka toimus mõisas kahe näituse avamine ja tutvustamine. Avati muuseuminäitus „Väikesed vanad asjad“ ning Eve ja Liina Kääri fotonäitus „India näod“. Avamisele oli kogunenud mitukümmend inimest, kellega uudistati eksponaate ja räägiti India-juttu. Näitusel „Väikesed vanad asjad“ pandi eksponeerimiseks välja mootorratas IŽ-350, saan ja rangid, aga palju muudki, mida on võimalik mõisas veel mõnda aega uudistada.

Fotonäitus jääb avatuks kuni novembri alguseni. India-teemalise fotonäituse tegemise üheks põhjuseks oli asjao-lu, et mõisa viimane parun, Aleksander, käis ka ise Indias reisimas aastatel 1903-1904 ning tema reisikirju on võima-

lik lugeda igal huvilisel 1991. aasta Loomingu Raamatukogu nr 9/10 koos Hermann Keyserlingi India-fragmentidega tema kuulsast „Filosoofi reisipäevikust.“

Peale näituse avamist tehti teatavaks Tostamaa mõisa tunnuslause, milleks sai Andres Lauri poolt pakutud „Tostamaa mõis – jagab tarkust, austab aega“. Tunnuslause konkurs kuulutati välja tegelikult juba kuu varem, juuli alguses, ning mõisa saadeti väga erinevaid tunnuslauseid. Tunnuslause idee on muuta mõisa teiste hulgast paremini eristuvaks, kujundada oma identiteeti ning uudeid ja põnevaid meeneid mõisa logo ja tunnuslausega.

Muuseumipäev lõppes mõisasaalis Siiri Sisaski kontserdiga „Oma laulud“. Hoolimata tavapärasest mõnevõrra kallimast pileti hinnast oli kontser-ti kuulamas pea sada inimest. Siiri Sisask esitas endaloodud laule, mis olid ilusad, võim-sad ja hingeminevad.

Järgmisel suvel tähistame aga viiendat muuseumipäeva. Kui teil on ettepanekuid või soovide, mida sel päeval näha ja teha soovite, siis andke sel-lest julgelt meile teada!

Liina Käär

DETAILPLANEERING

□ Tostamaa Vallavalitsus algatas 27.08.2010. aasta istungil korraldusega nr 158 Tostamaa vallas Kastna külas asuva Teispere, Kåo ja Rüssa katastriüksuste detailplaneeringu, mille eesmärgiks on nendest katastriüksustest kokku moodustada neli kahe hektari suurust uut katastriüksust, moodustavatele katastriüksustele ehitusõiguse ja hoonestuse tüübi määramine ning nende sihtotstarbe muutmine elamumaaks.

Planeeringuga on hõlmatud ca 8 hektarit. Igale moodustatavale katastriüksusele planeeritakse üks ühepereelamu.

110

□ 9. 07 kella 18.51 ajal tuli teade liiklusava-riist Seliste külas, kus sõiduauto sõitis teelt välja. Kiirabi viis kolm autos olnud inimest haiglasse.

□ 11. 07 kella 16.53 ajal kustutasid päästjad Tostamaal Lõuka tee lähedal 50x100 m ulatuses põlenud metsaaluse.

□ 28. 07 kell 1.08 eemaldasid päästjad Tostamaal teelt liiklust takistanud puu.

□ 4. 08 kell 15.15 eemaldasid päästjad Kastna külas teelt liiklust takistanud puu.

□ 15. 08 kella 09.49 ajal kustutasid päästjad Tostamaal mõisapargis pikselöögist põlema süttinud puu. Päästeamet

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm tel 505 5340 Küljendaja Pille Paalam, Internet: www.tostamaa.ee Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tostamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Seliste Jaani pood, Pootsi pood, Tõhela pood, Tostamaa bensiinijaam. Trükikoda Hansaprint Tiraaž: 550 tk

Häirenuputeenus kindlustab hädalisele kiire abi

Eakate või puuetega inimeste ja nende omaste igipõline mure – kas haige vananimene tuleb endaga üksinda kodus turvaliselt toime – on saanud kõikjal üle Eesti uut leevendust.

Pidev muretsemine viib nii mõnegi sugulase mõtted hooldekodule, kus vanainimene on hoolduspersonali silme all ning probleemide korral on abi käeulatuses. Samas tõdeme sedagi, et inimesed hea meelega oma kodust lahkuda ei soovi ja veedaksid ka oma vanaduspäevi ikka oma armsaks saanud kodus. Tekibki küsimus kuidas oma kodus iseseisvalt elamist turvaliselt ja muretumalt võimaldada.

Meditech Estonia on selle

aasta kevadest käivitunud esimesena üle-Eestilise häirenuputeenus, mis pakub vanurite ja puuetega inimeste hoolekandes uue ja parema kvaliteedi.

Pidevalt käeulatuses olev häirenupp võimaldab vajadusel kohe abi kutsuda ja end kodus turvalisemalt tunda. Üleriiklik häirenuputeenus aitab eelkõige eakaid ja puuetega inimesi, kes ühtpidi soovivad iseseisvat elu, teisalt aga kindlustunnet, et kui ta peaks kasvõi kukkuma ja ise püsti ei saa, on abi kogu aeg kõigest ühe nupuvajutuse kaugusel.

Ka väga eakad teenuse tar-

bijad kinnitavad, et teenus annab juurde kindlustunnet. Seade on väga lihtne ja selle kasutamist ei pea keegi pelgama!

Süsteem koosneb tavatelefonivõi mobiilivõrku ühendatud hoolekandetelefonist ja randmel kantavast häirenupust. Punasele nupule vajutades saadakse koheselt ühendust ööpäevaringselt töötava Medi kõnekeskusega.

Hoolekandetelefon võimaldab kahepoolset suhtlemist abivajaja ja kõnekeskuse telefonioperaatoriga elupaiga igast nurgast eeldusel, et ruumide vaheüksed on avatud ning abivajaja ja keskus kuulavad teineteist.

Vastavalt häire sisule informeeritakse abivajaja kontaktisikuid, kelleks võib olla hoolustotaja, lähedased, naaber jt või kriitilise olukorra puhul

kiirabi, päästeamet, politsei. Isegi kui operaator abivajajat ei kuule, edastatakse siiski häireteade kontaktisikule, kes läheb seejärel kohapeale asjaolusid kontrollima.

Abi on kättesaadav ka juhul, kui abivajaja asub hoolekandetelefonil kuuldeulatuses veidi eemal, näiteks koduhoovis.

Sotsiaalvalvesüsteemiga saab siduda lisaks ka erinevaid andureid. Seega aitab üle-Eestiline häirenuputeenus inimesi lisaks tervisehädadele ka tuleõnnetuste või turva-probleemide korral.

Seadmeid võib välja osta või rentida. Teenuse kuutasu sõltub mitmetest asjaoludest, ja algab 345 kroonist, seadme rendi puhul 485 kroonist.

Häirenupu teenuse soovist anda teada sotsiaaltöötajale telefonil 449 6256. TT

Karotammed said kokku

□ Järjekorras viies Karotammede suguvõsa kokkutulek toimus Tõhelas augusti alguses.

Kohale oli tulnud 189 inimest alates kahekuusest poisipõnnist kuni 81 aastaste memmede-taatideni. Kaugeimad tulijad olid Venemaalt Sankt-Peterburist. Mängiti erinevaid sportmänge.

Jaanimardi tallu, kust on suguvõsa 1714 alguse saa-

nud, istutati tamm, õhtusel simmanil esines Tõstamaalt Viies ratas ja tantsuks Teet.

Suured tänud kõikidele osavõtjatele ja organiseerijatele, Helmi Tohverile, kes on suguvõsa uurinud, Tõhela külaseltsi bussijuhile Andres Laurile, Lya Lobjakasele. Nelja aasta pärast on suguvõsa 300 aastane, siis loodetakse taas üksteisega kohtuda. TT

110

□ Tõstamaa vallas pandi juulikuus toime seitse väärteorikulist. Kriminaalmenetlust alustati ühel korral: ajavahemikul 07.07.2010 kell 20.30 kuni 08.07.2010 kell 9 on Pärnumaal Tõstamaa vallas Peerni külas asuvast Peerni sadamast ära varastatud avaldajale kuuluv kahe-taktiline paadimootor "Suzuki" 6hj. Vargusega tekitati kannatanule 19 900 krooni kahju.

□ Tõstamaa vallas on juuli- ja augustikuus probleemiks, see et mopeedijuhtidel ja kaassõitjatel puudub peas kaitsekiiver. Liikluseeskirja § 231 sätestab, et mopeedijuhil ja tema sõiduki sõitjal peab olema peas kaitsekiiver ning liikluseeskirja § 230 sätestab, et 14-15-aastaselt mopeedijuhil peab mujal kui õuealal olema kaasas ohutu sõidu võtete tundmist tõendav tunnistus. Liikluseaduse § 7436 lg 1 mopeedijuhil poolt liiklusnõuete rikkumise eest - karistatakse rahatrahviga kuni kümme trahviühikut s.o 600 krooni.

Turvalist ja ohutut liiklemist!

Kristel Jürgens, piirkonnapolitseinik

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Tõstamaa rahvamaja juures peatub pangabuss kaks korda kuus neljapäeviti kell 9.00–10.00

(III ja IV kvartalis: 19. august, 9. ja 23. september, 7. ja 21. oktoober, 4. ja 18. november, 9. ja 23. detsember)

Bussis saate:

- nõu pangateenuste kohta
- tellida ja kätte pangakaardi
- makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta
- teha arvuti abil makseid
- sõlmida hoiseid ja muid erinevaid lepinguid

Tutvuge pangabussi sõiduplaani ning pangabussis pakutavate finantsteenuste tingimustega www.swedbank.ee, vajadusel konsulteerige pangatöötajaga või küsige lisainfot Swedbank ASI kontakttelefonil 6 310 310.

suvi Tõstamaa vallas

Kastnas kolhoos tagasi

Kastna kandi rahvas pidas oma II külapäeva 24. juulil. Seekord meenutasime kolhoosiaega.

Päev algas tervituskontserdiga vähemusrahvuste esindajatelt Pärnu linnast. Järgnes kalmistupüha Kastna kalmistul.

Vanas koolimajas võis näha käsitöönäitust ja kolhoositeemalist ajaloolist näitust. Ajalootunnis kuulasime huviga endise Arengu kolhoosi esimehe ja agronoomi Viktor Vitsa mälestusretke kolhooside loomise algusest kuni selle lõpuni. Kaasteelised meenutasid oma noorust ja maaelu läbi isiklike mälestuste. Noortelegi oli huvitav ja mõni asi tundus uskumatuna, mis vanemad on läbi elanud. Maimu Juhkam oli koostanud kokkuvõtte Kastna kandi kolhooside ühinemisest, mille kandsid põnevalt kohalikud noored ette. Suurt huvi pakkus 1969. a. tehtud dokumentaalfilm Arengu kolhoosi 20. aastapäeva tähistamisest. Film oli küll mustvalga ja helita, kuid äratundmisrõõmu pakkus paljudele.

Külapäev jätkus Raja talu pererahva keedetud maitsva

supi söömisega ja vähemusrahvuste esindajate rahvustoitude degusteerimisega. Lapsed said mängida ja võistelda endisaegsete õpetuste järgi, selleks olid kohale tulnud pioneerid Tõstamaalt. Toimus parima külakoogi valimine. Parima külakoogi valmistas Aru talu peretütar Signe.

Elevust tekitas loterii, seekord oli külarahvas loosimiseks niipalju ande toonud, nii et kõik ostetud piletid võitsid. Rõõmu nii andjail, kui saajail.

Õhtu jätkus kirikukontserdiga, esinejateks Marek Sadam ja Toomas Laur.

Tantsu sai keerutada ansambli Hollarii muusika saatel, tants lõkke ääres kestis varaste hommikutundideni. Külapäevaks valmis infovolidik Kastna kandi vaatamisväärsuste kohta. Üritust toetas Kohalik Omaalgatus Programm.

Kastna Külapäev on selleks korraks jälle peetud, kohutume taas kahe aasta pärast. Täname abimehi, kes aitasid toredate ürituste korraldada, lahkeid annetajaid ja kõiki osavõtjaid.

Kastna külaselts

Vallapäevade raames otsustasid kanged ujujad Ain E Karlson, Joel Pulk, Valvo Volgerad, Rando Rand ja Kristjan Lepist ujuda Munalaiust Manilaidu. Pisuke vesine paus tehti kollase poi juures ja seejärel ujuti sõbralikult seltsis edasi. Aega kulus selleks 31 minuti. Paadiga turvasid Andres Sahtel ja Tervo. Kohal olid ka kenad neiud lillede ja soojade kallistustega.

suvi Tõstamaa vallas

Seliste külapäeval helisesid mandoliinid

Külapäeva korraldajad jäid üritusega rahule. Kahjuks oli osavõtt sel aastal leigem. Kas "hirmutas" 50ne kroonine pilet või oli valida liiga paljude suviste ürituste vahel. Tänutäheks rahvamaja värvimisel tehtud töö eest oli Teeme ära talgulistele üritus tasuta.

Külalisesinejad kiitsid rahvamaja saali head akustikat ning hoogsat publikut.

MTÜ Seliste Selts

Manija oma päev

Manijal sündinud, elanud ning elavate inimeste kokkutulek ehk Manija päev sai teoks selle suve 7. augustil.

Päeval peeti spordivõistlusi. Kõieveos, mida kamandasid Kase Svea ning Tooma Vilma, võitis manijalaste võistkond ülekaa-

lukalt mandrimehi. Sõudevõistluses selgus, et kõige ägedamate musklitega naine on Tooma Helve, meestest aga osutus kiireimaks sõudjaks Tapu Kaido.

Õhtul kuulati Kihnu Virvet ja keerutati tantsu Manija Poiste pillilugude saatel.

Vallatud vallapäevad

Vallatud vallapäevad

Suvesündmusi jäädvustasid Toomas Mitt, Mark Soosaar, Ülle Tamm ja paljud teised tublid vallakodanikud.

LILLESEADEKURSUSED TÕSTAMAA KOOLIS 11. september, kell 10 - 17

PÄEVATEEMA: matus

kell 10.00 - 13.00 matusepärg,
kell 13.30. - 15.00 matusekimp oasisesse,
kell 15.30. - 17.00 matusekimp spiraalkimbuna kätte.

OMAL KAASA VÕTTA: LILLED - võivad olla ka aia ja niidu lilled - daaliad, astrid, soolikarohud, raudrohud, tilliõisikud, pihlaka kobarad jms. **IGA TÖÖ JAOKS TARVIS UMBES 20 TK. VAHEROHELINE** - pergeenia lehed, hosta lehed, pojengilehed, kanarbik, pohla ja mustika varred jms. **IGA TÖÖ JAOKS TARVIS UMBES 20 TK. PÄRJA VALMISTAMISE MATERJAL** - kuuseoksad 10-20 cm pikkuseid 30 liitrine kilekotitais ja matusekimbu jaoks 30 cm pikkuseid 6 tk. Pärja rõnga tegemiseks 2 väikse sõrme jämedust paju või kontpuu vitsa umbes 50 cm.

KURSUSE MAKSUMUS: 500.-, võimalik valida ka üks töö kursuste programmist, sel juhul ühe töö maksumus 200.-, *hind sisaldab*: traate, nõore, paelu, oasist, matusekimbu alust

NB! Vajalik eelnev registreerimine: kuni 9. septembrini Kogu päeva programmis osalenule tunnistus. Küsimuste korral küsi julgelt lisa 5 556 3639, Jaak Tomson

Plaanis teha iga kuu ühel päeval üks tore lilleseadete kursus. Järgmine kursus võiks toimuda juba 9. oktoobril: OKTOOBRI KUU ON "KIMBUTAMISE" KUU, PLAANIS TOREDAD KINKEKIMBUD PRUUDIKIMBU ALUSELE

Ekskursioon Saksamaale Gregor Lerchi jõulunäitusele 11.-15. november

Planeeritav grupi suurus 15 - 20 inimest

Kogu reisi maksumus: 1. september - 1. oktoober **6000.-**
2. oktoober - 1. november **6500.-**

Maksta saab ka osade kaupa!

Programm Saksamaal:

- 12. november Gregor Lercshi jõulunäituse külastamine
- 13. november maailmakuulsate lilleseadjate demonstratsioon esinemised Damian Koh (Singapur), Bart Hassam (Austraalia), Robert Milkowski (Poola), Gregor Lersch (Saksa)
- 14. november Gregor Lercshi jõulunäituse külastamine

Hinnas sisaldub: sõit Tallinnast laevaga Soome, Helsingisse. Helsingist laevaga (ööbimine kajutites) Saksamaale, Rostocki. Rostockist rongiga näitusepaika Bad Neuenahr-Ahrweiler-isse. Ööbimine kahel päeval hotellis ja seejärel tagasisõit sama marsruuti pidi. Hinna sees ka eelpool kirjas olev Saksa programm. *Minimaalne taskuraha kaasa: 30 euri*

Mida peaks teadma: igäüks peab jõudma omal käel kella 10ks Tallinna sadamasse. Kaasa võib võtta oma moonakoti. Võiks kaasa võtta väikese kiirkeedukannu ühe kajuti peale, (kajutis 4 kohta), sest kajutis on võimalik keeta vett tee, pudru, kiirnuudlite jms valmistamiseks. Võimalik tellida ka eraldi toitlustus laeval neile, kes seda soovivad. Saksamaal elame kaks ööpäeva hotellis ja selle juurde kuulub ka hommikusöök, keedukannu abil saame samuti kerge õhtusöögi valmistada hotellitoas. Saksamaal müügil väga head ja kallid lilleseade raamatud, ja põnevad lilleseade abimaterjalid. Tallinna sadamas oleme tagasi 15. novembril kell 16 ja sealt peaks ise omal käel koju tagasi jõudma.

Info ja registreerimine telefonil 5 556 3639, Jaak Tomson

Korraldaja: OÜ Jaak Tomsoni Lillestuudio

Juulikuu juubilarid

RODEFIA VARE 95
ARNO JÜRGENS 85

HERMAN RANDMAA 80
LEIDA UDU 79
VELLI AKSEN 78
LINDA MASSO 75
MARE METSAMÄRT 74
AIN PÄRNA 74
JAAN NOPPEL 74
JELENA OIDJÄRV 73

AINO AUDOVA 73
ENDEL TÕNISSON 73
LEMBIT OKS 72
VELLO KARLSON 71
IDA KAROTAMM 71
ANNE RAIMET 70
HÄRTSI KIVESTE 70
MARINA ALAS 65

Augustikuu juubilarid

NAIMA RIIS 85
MAIMO VALK 85
SALME KALLAS 83
MAIMU ROHTLA 83

JAKOB SUTT 83
INGRID TAAL 81
UUDU KIIRATS 80
EFELINE LIIV 79
LIIVI PULK 78
EIMAR RAND 78
MARIA PÕLTSAM 77
MÄRT JANSON 74

AIMA NURM 73
ÕIE JAANSOO 72
LEIDA RAND 72
TIIU AASAMETS 72
AIMI PULK 72
JAAN LEAS 72
ELVI JÕGI 71
ARDA TÕNISMAA 70

MADIS MIISA
25.02.1944 – 15.06.2010

*Õnnitleme uusi
vallakodanikke ja
nende vanemaid!*

Arabella K aelep - 13.08.2010

ENDLA MÄRKSOO
10.03.1930 – 05.08.2010

ÕPI AUTOT JUHTIMA!

Tõstamaa Keskkoolis algavad autojuhtide B ja BC1 kategooria kursused. Esimene kogunemine 4. septembril 2010 kell 8.15 Tõstamaa Keskkoolis. Soovijatel palume endast eelnevalt teada anda. Täpsem info ja registreerimine tel 524 2282 (Valev Randmäe).

ÕILME VAARMAA
17.04.1931 – 28.07.2010

**Tõstamaa raamatukogus
suvi läbi.
Ootame teid
esmaspäevast reedeni
10.00 – 18.00 ja
laupäeviti 10.00 – 15.00**

TEATED

*Tähelepanu!
7., 9., 14. ja 16. septembril
juuksur suletud! Erika

OST

* Soovin osta **alumiiniumist paati.** Tel 5 378 3147

* Neljapäeval,
23. septembril
kell 9 - 10.30 Tõstamaa rahvamajas
doonoripäev